

NR. 1/2010 - 29. ÅRGANG

Historielagsnytt

Husk Vestakogdagen 30. mai

Se side 24

Skoger og Konnerud
Historielag

Årsmøtet

Tekst og foto: Tone Sverreson Ørmen

Årsmøtet på Sørvangen 26. april ble gjennomført i kjent stil og med ca. 35 medlemmer tilstede.

I formannen Ole Kr. Mortensens sykefravær ble Per Runar Thoresen valgt til å lede den formelle delen av årsmøtet mens Tone Sverreson Ørmen ledet den øvrige delen.

Hans Myhre og Toril Naper Hauge ble tildelt ansvaret med å signere protokollen.

Det var fylldige beretninger fra styre og alle grupper som ble lest av styrets sekretær og de gruppeledere/medlemmer som var tilstede. Alle beretninger ble godkjent og fra forsamlingen ble det gitt honnør for stor aktivitet.

Årsregnskapet ble godkjent etter presentasjon av vår dyktige kasserer Randi Raaen.

Forsamlingen lytter til Trubadur Ragnar Otto Eriksen.

Det var ingen forslag fremlagt til årsmøtet og styrets forslag om uendret kontingent ble vedtatt.

Den sosiale delen med kaffe/kaker og utlodning ble etterfulgt av innbudt Trubadur Ragnar Otto Eriksen fra Hokksund som trollbandt forsamlingen med sine egenskrevne dikt og tussefløytelåter. Han tok oss med på en stemningsfull tur på skogene mellom Konnerud/Skoger og Eikern. Med lukkede øyne følte vi skogens nærhet når hans dikt omtalte elgen, rugda og geiteramsen. Han fikk stor applaus for fremføringen.

Valgene

Uttredende medlemmer av komiteer og utvalg, Bjørg Halden, Harald Hindhamar og Marit Knutsen fikk blomster og takk for innsatsen og ikke minst Reidar Halden og Randi Raaen etter langvarig innsats i styret. Dermed forsvant to "Skauerbautaer" ut av styret og her sitter vi og venter på nye. (Se lederartikkel side 3)

Til slutt sluttet årsmøtet seg enstemmig opp om en hilsen og blomst til vår sykmeldte formann Ole Kristian før Tone kunne ønske alle vel hjem.

Trubaduren Ragnar Otto Eriksen i, midten flnakert av Harald Hindhamar til venstre og Frank Tandberg til høyre som kjøper diktsamlingen.

Andorærudfestningen

Tekst: Per-Runar Thoresen

En del vet det nok, men mange vet ikke at det i 10 minutters gange nordvest for Andorsrud-bygningene i Skoger ligger en gammel Bygdeborg. Borgen skriver seg trolig fra 400-600 år e. kristus. De fleste bygdeborger ligger langs ferdselsveier men Andorsrubborgen ligger påfallende avsides. Den ligger på en

fremspringende klippe hvor bratte avsatter vanskeliggjør tilgang til det ca 1000 kvm stor platået. Den er bygd i vinkel og murene er på det nærmeste rast ut. Murene og deres omgivelser er etter hvert tilgrodd med skog. Det er en blåmerket løype til festningen.

En nestformann fra Skoger må "skaffes"

Et nytt årsmøte er tilbakelagt med godt fremmøte. En fyldig beretning bekrefter om stor aktivitet på mange fronter. To styremedlemmer ønsket ikke gjenvalg. Randi Raaen har sittet 8 år som kasserer og Reidar Halden har 15 år i styret. Ingen kan klandre dem for at de trakk seg ut. Tvert imot var det ganske forståelig. Etter så lang tid er det ikke unaturlig at man ønsker pause eller andre utfordringer eller rett og slett ha litt mer fritid.

Begge de to var folk med solid "skauerbakgrunn". Reidar var jo selve "skauerbautaen" i styret. Valgkomiteen hadde ikke lyktes i å etterfylle plassene deres. En kasserer fra Konnerud kom på plass i "tolvte time" men følte seg "lurt inn" og har trukket seg igjen.

Vi håper allikevel og ha løst denne saken. Tilbake i styret sitter det nå bare Konnerudfolk bortsett fra et varamedlem (Konnerudjente) som har flytt til Skoger. Det er selvsagt ingen ting å skamme seg over at vi er fra Konnerud men det skaper ikke tilstrekkelig balanse og nærhet til hele vårt virkeområde. Når Skoger Historielag ble stiftet i 1975 var det i styret en solid flokk med staute skauerbøringer inklusive formannen Markus Johnsrud. Etter hans 6 år som formann har det vært fire fra Konnerud som har bekledd formannsvervet. Etter hvert har også de andre skauerbøringene i styret blitt tynnet ut. Med den mange ganger større befolkning på Konnerud er dette kanskje ikke så rart. I vedtektene står det at vi skal søke geografisk spredning/balanse. I Skoger har Historielaget grunnleggende interesser som Bygdemuseet på Borge og Skjeldrumsaga samt Drammen Kommunes eneste skikkelige bondekultur som skal ivaretas.

Alle "Skauerbøringer" er i valgkomiteen

Den ledige plassen i styret MÅ fylles opp av folk fra Skoger. Valgkomiteen jobber fortsatt og sliter tungt. Jeg ber hver eneste Skogerbeboer som er glad i bygda si og som føler ansvar for at historien i bygda skal viderebringes nye generasjoner om å ta ansvar. Tenk på deg selv, tenk på noen i familien, tenk på dine naboer og tenk på dine venner. Vær offensiv og bidra til at de ledige styreplassene blir fylt opp av folk fra Skoger.

Om ikke Skoger greier å fylle opp de ledige vervene er det ikke gitt at de blir besatt av Konnerudfolk. Hva da? Fallhøyden for vårt aktive historielag er meget stor. Vi kan ikke leve over tid med et redusert styre og mangel på «Skauerbøringer». Da blir belastningen for stor for de få som sitter i styret. Synd å kalle det en belastning for det er ganske trivelig i dette styret hvis vi deler på byrdene.

Ta kontakt med valgkomiteen eller noen i styret hvis det er noe du lurte på.

Per Runar Thoresen

Historielagsnytt

Utgiver:

Skoger og Konnerud Historielag
Nr. 1. mai 2010- 29. årgang
Bladet kommer ut to ganger årlig- vår og høst -og sendes alle medlemmene i Historielaget.
Opplag: 750 eksemplarer

Historielagsnytt tar i mot stoff og bilder fra Skoger og Konnerud.

Styret

i Skoger og Konnerud historielag har denne sammensetningen:

Formann Ole Kr Mortensen.

E-mail: olekm@online.no

Sekretær Per Runar Thoresen

E-mail: p-thores@online.no

Nestformann: ?

Kasserer Anne-Lise Jonassen

Styremedlemmer Tone Sverreson Ørmen og Kai- Roger Olsen

Varamedlemmer Bjørn Jonassen og Elisabeth Ruud

Redaksjonskomité:

Leder: Per Runar Thoresen, Reidar Halden, Tone Sverreson Ørmen, Ingvild Anita Velde og Ole Kr. Mortensen (redaktør)

Fotokomité

Hans Haveraaen, leder, Åse H. Lyhmann Blixrud, Ingar Steen, Anne Lise Møller Nilsen, Tom Hayden og Oscar Hauge

Arrangementskomité:

Frank Tandberg, Arne Kristensen, Hans Haveraaen, Line Røine, Aud Juel og Astrid Ringstad

Teatergruppa - Det Dramatiske Selskap

President Kai-Roger Olsen, visepresident Gry Strøm Andersen, kasserer Johan Stråle, sekretær Liz Lie. Styremedlemmer Jan Sundby Ekeberg, Helge Stenseth og Betty Sønstrød. Varamedlem: Oddbjørn Lervik

Bygdesamlingen på Borge

Guide: Oddvar Borge Johansen, tlf. 32 88 41 10

Besøk vår nettside: www.skhist.no

Postadresse: Skoger og Konnerud Historielag, Postboks 9112, 3006 Drammen
Lay out: PrintKonsult, Andebu
Trykk: Trykk-Service, Drammen

Forsidebilde

I Trosteveien 18 slutter steingjerdet tre meter fra huset til Anne-Lise og Tom Hayden, Gjerdet begynner oppe ved Hallermoen skole. Foto: Reidar Halden

«Karin postmann»

Ingen var noen gang i tvil om hvilket kjønn hun var, men Karin Postmann ble hun hetende allikevel. I 1950 var det vel like rart og ha en kvinnelig postmann som det senere ble å få en kvinnelig fylkesmann. Den velkjente morsomhet om at et eller annet avkom lignet på postmannen har hatt liten grobunn på Konnerud.

Av: Per Runar Thoresen

Kristen postmann

I våre arkiver fanger vi i første omgang tiden fra 1920 til 1950. Da var det Kristen Tveten som var postmann. Han bodde på Tveten(Hagen) på Stubberud og betjente postruten med hest og vogn om sommeren og med slede om vinteren. Det var lange og strevsomme dager med å hente posten på posthuset i Drammen og levere post og pakker på de sentrale stedene (som regel butikkene) på Konnerud. Vi som bodde i Grubegt, måtte hente all vår post selv på Skalstad Landhandleri hvor all post lå på ei

Karin post på spark.

hulle til nysgjerrig beskuelse av alle beboerne som skulle hente post. Fikk du rosa konvolutt med dameskrift lå du meget dårlig an i nabolaget.

Karins start på de 500 millioner skritt

Det var i 1950 at Arne Berntzen og Hans kone Karin kom til Konnerud. Arne ble postmester i huset ved postsvingen og Karin tok fatt på en førti år lang postmannsrute på Konnerud. Det var en arbeidsdag som skulle vare i 40 år. En rute på ca 22 km og vi har for egen regning kalkulert at hun på disse 40 årene ville ha gått rundt 500 millioner skritt hvis hun ikke hadde hatt sykkel og spark. K1 0630 var hun i gang med å sortere post til de ca 300 husstandene som Konnerud hadde vokst til på slutten av hennes karriere i 1991 da hun pensjonerte seg 65 år gammel. Det var to-tre fullstappede vesker på sykkel eller spark og de seneste årene ble det kjørt ut post til et par depoter hvor hun kunne etterfylle. Ingen har bedre kunnskap om utviklingen på Konnerud som i hennes periode utviklet seg fra bygd til by og senere har det akselerert ytterligere.

Vi husker sykkelene med solide knaster i ballongdekkene og store vesker både foran og på begge sider og de store brillene som var på mote den gang. Kjent som hun ble på rundturen sin tviler vi på om hun kunne glede seg og nyte naturen på fine sommerdager

Karin post på sykkel.

men trivelig må det vel ha vært. Du fortsetter ikke med en slik tøff i 40 år jobb uten og trives.

Hun var jo på hils med de fleste og hadde første hånds kunnskap om folk som beveget seg til og fra Konnerud eller forflyttet seg internt. Manglet du adresse til et av dine julekort, var det bare å passe opp Karin så fikk du beskjed.

Sparkstøttingen var eneste mulighet på vinterstid og i overgangstidene var det på med hjul på sparkmeiene. I disse dager klager vi når veiene ikke er brøytet for et par tommer snø kl 0700 om morgenen. I Karins tid var det nok atskillig tøffere. Brøytebilen kunne komme langt ut på dagen i alle hennes sideveier og når den først kom ble det slitsomme brøytekanter som skulle forseres. Å forsere slike brøytekanter med tung sparkstøtting gav henne nok en muskulatur som mange kunne misunne henne. Om Karin postmann i førti år hadde omgjort alle kaffekopptilbud til hele kaffebønner, så hadde hun nok hatt flere strisekker på kammerset. Noen syntes kanskje hun var uhøflig men for Karin var det jobben foran fornøyelser. Om hun overså kaffekoppene, kunne det nok vanke en og annen konfekteske til JUL og det satte hun stor pris på.

Velfortjent ferie hadde hun som alle andre, men sjelden syk og de tøffe vinterene på Konnerud tok hun som en utfordring så vel i kulde som i snøvær. Det fins ikke dårlig vær, bare dårlige klær og "Posten skal fram".

Helsa har sviktet i det siste og hun befinner seg nå på Fredholt

Med slike biler blir posten levert idag. Foto: Tone Sverreson Ørmen.

Sykehjem hvor sønnen Tom Berntzen har god mulighet til å besøke henne.

Etter Karin,- hva da ? Det skjedde en gradvis utvikling med andre postmenn men hvis du ser post-bilparken ved Jarlsberg-senteret, skjønner du at verden har gått videre,- også her på Konnerud.

Midten og høyest

Tekst: Per-Runar Thoresen

Vet du at Drammen Kommunes geografiske midtpunkt ligger på Konnerud.

På Hyllåsen nær bebyggelsen i Djupdalen ligger et rensket stort svaberg som er byens midtpunkt. Det sier noe om at byens befolkning (90 % kanskje ?) bor nord for dette punktet mens sydlige delen har store ubebodde arealer.

Vet du at byens høyeste punkt heter Annevannshøgda og ligger 557 m.o.h. og tett inntil grensen mot Sande. Annevatnet som ligger litt lenger øst ligger i Sande kommune. Fra Annevannshøgda er det rundt 3 km i luftlinje ned til Eikern.

Det betyr jo at viktige severdigheter ligger på Konnerud og i Skoger (Vestskauen).

TIPPE – LOTTO – JOKER - KENO

32774982321174

Hver gang du spiller kan du la staten betale en andel til Skoger og Konnerud Historielag. Registrer deg eller gi kommisjonæren vårt reg.nr.982321174

Vedkjøring med hest

Vedfyring var måten å holde varmen på i skolehusene i gamle dager. En av dem som bidro til å holde skolelungene varme under strenge vintere i Skoger, var småbruker Martin Halden. Han kjørte veden fra Skjeldrumskogen ut til skolene med egen hest, og hadde dette som fast oppdrag for Skoger kommune.

Av: Ingvild-Anita Velde Køsling

I byarkivet ligger to av kontraktene Martin Halden undertegnet, den ene fra 1941, den andre fra 1942.

Der går det fram at det i 1941 var tatt ut 150 favner ved fra Skjeldrumskogen til bruk vinteren 1941/42. Haldens jobb var å kjøre veden fram til skoler, fattigvesen og alminnelige folk som ønsket å kjøpe ved.

Snøforbehold

For denne kjøringa skulle han få betalt med 16 kroner per favn. Ved som ikke ble levert ut, skulle kjøres ned til Vestbygda skole og lagres på skoleområdet. For dette ble Halden betalt med 8 kroner favnen. For prisen kommunen betalte, forpliktet han seg også til å sortere ut bjørkeveden fra partiet.

Oppgjør for kjøringa skulle Halden få etter hvert som leveringen ble utført. Det ble tatt forbehold i kontrakten om at avtalen ville bortfalle dersom det ikke kom snø om vinteren. Litt underlig, dette forbeholdet, for snøløse vintere er på ingen måte ensbetydende med at det ikke er nødvendig å fyre.

Antagelig ble det rikelig snø også denne vinteren, for året etter er det tatt inn et annet forbehold i kontrakten:

«Hvis det skulle vise seg at det i vinter blir uforholdsmessig meget sne, slik at det blir vanskelig å fremkjøre veden, forbeholder Halden seg å få et tillegg, således at det kan bli en alminnelig daglønn for ham etter at utgifter vedr. hesten er dekket».

Konnerud Skaftefabrikk

Tekst: Per-Runar Thoresen

Visste du at vi har hatt en skaftefabrikk på Konnerud. Må ikke forveksles med Konnerud Trevarefabrikk som lå langs Verkenselva ved Høifoss ovenfor Svingen i Skoger. Nei Skaftefabrikken ble grunnlagt i 1943 av Thorleif Bache & Sønn og lå til høyre rett før innkjørselen til Eikholdtsenteret. De laget alle typer skafter til all slags redskap som slegger, krafser, hammer, river osv. Uten at vi er sikre tror vi den sluttet virksomheten på 60-tallet en gang?

Fikk bedre betalt

Dessuten har han klart å forhandle seg fram til en bedre godtgjørelse enn vinteren før. I den maskinskrevne kontrakten står det at han skal få kroner 18,- per favn for kjøring til skolene, og 9 kroner favnen for ved som lagres, denne gangen på hans egen eiendom. Men Halden har klart å forhandle seg fram til en bedre avtale, for det er sirlig føyet til med penn at satsene forhøyes til henholdsvis kroner 20,- og 10,- per favn.

Denne vinteren kostet veden kroner 53 per favn, og det gikk med en god del ved for å holde skolebarna varme. Av regnskappene for 1943 kan vi lese at Nøsted skole hadde fått tilkjørt 38,5 favner ved denne vinteren.

Vestbygda skole fikk levert 11 favner, ved Ingvaldsåsen skole gikk det med 13 favner. Konnerud skole fikk bare levert fem favner denne vinteren, så der hadde de kanskje noe på lager fra året før?

Lånte ut penger til kjøp av hest

Å brødfø seg på små bruk har alltid vært en utfordring, og det å ha en hest som kunne brukes til å skaffe slike inntekter var den gangen en mulighet flere så.

For kommunen var det trolig viktig å knytte til seg folk som kunne ta hånd om oppgaver som dette, for i byarkivet kan vi også lese at kommunen ga folk lån til å kjøpe seg hest så de kunne ta kjøring.

I november 1942 fikk Gotfred Halvorsen innvilget 1500 kroner i lån til innkjøp av en seks år gammel fjording. Lånet ble gitt med pant i hesten, og Halvorsen måtte betale tilbake »innen et år med regelmessige månedlige avdrag, minst kr. 50, pr. mnd.».

Kommunen ga også større lån enn dette for å få dekket sitt transportbehov.

I september 1942 fikk sjåfør Olaf Borgersen låne hele 12.000 kroner til innkjøp av lastebil. Summen var så stor, at kommunen i kontrakten tar forbehold om «departementets godkjenning».

Borgersen forpliktet seg til å betale ned beløpet innen fem år, og måtte blant annet ta vedkjøring for kommunen. Dessuten måtte det «foreligge besiktigelsesattest fra sakkyndige for at bilen er i god stand, og har en verdi som tilsvarer kjøpesummen, likesom vedkommende forplikter seg til en hver tid å holde bilen forsvarlig assurert.»

For Severin Gunbjørnsen i Skoger stilte kommunen garanti for et lån på 3000 kroner. Dette skulle brukes til montering av gass-generator på Gunbjørnsens lastebil, slik at han kunne ta på seg oppdrag for kommunen.

At kommunen kjøper tjenester fra private, er altså ikke noe nytt.

Etter en lang dags arbeid i Skoger kommunes skog er det godt for Martin Halden å få av seg varme gummistøvler. Bildet ble tatt i 1957.

Hvordan blir et skuespill til?

Det Dramatiske Selskab (Teatergruppa i Historielaget) har gjennom snart 30 år forlystet sitt lokalmiljø med årlige og mange flotte forestillinger. Det fleste av forestillingene har bygget på forfatterskap i egne rekker. Først i en årrekke med Goro Halden og nå de siste årene med teatergruppas egen President og styremedlem i SKH Kai-Roger Olsen. Det har alltid vært god humor i disse stykkene og redaksjonen har spurt ham om han kan gi oss et lite innblikk i prosessen som fører frem til fremvisning:

*Av: Kai Roger Olsen/
Per Runar Thoresen*

Kai Roger forteller:

Når det gjelder prosessen som leder frem til fremførelsen av et nytt skuespill så starter den faktisk med å ”stikke fingeren i jorda”.

Vi må innse at vi har et minimum av økonomiske ressurser. I praksis betyr dette at de inntekter vi måtte få, går til dekning av instruktørens honorar.

Dette har jeg selvfølgelig i bakhodet når prosessen starter. Jeg må således skrive et teaterstykke som det ikke krever kostnader å fremføre.

For mitt vedkommende synes jeg at ideen/temaet for stykket er det absolutt vanskeligste.

Vi har forsøkt ”brainstorming” i styret og har bedt om innspill i fra medlemmene uten at dette har lyktes særlig. Det er mulig at det er meg det er noe galt med, men skal jeg kunne starte prosessen det er å skrive et teaterstykke må jeg være tent på ideen. Det rare er, at lar man problemet kverne lenge nok bak i hjernen, så dukker det som regel opp en ide.

Neste trinn er å skaffe seg oversikt over de ”skuespillere” man har til rådighet. Vi er en amatørteatergruppe i ordets rette forstand og er derfor avhengig av mennesker som har interesse for å legge ned en del av sin fritid i dette. Som de opptatte mennesker vi er, har mange problemer med å sette av en kveld i uken til øvelse. Det er mange år siden vi har lyk-

kes med å være fulltallige på en øvelse. Det viktigste er imidlertid at de er klare den dagen stykket skal fremføres. Når dette er klart er det bare å begynne å skrive. Målet er å skrive et stykke som har en varighet på ca. 1 time. Det tar ca 2 minutter å spille en manusside.

Når stykket er ferdig har skuespillerne selvfølgelig mulighet til å komme med

kommentarer og innspill. Det kan hende at enkelte synes en replikk er tung, er vanskelig å få til eller liknende. Instruktøren har også frie hender til å endre ting om han synes det vil heve stykket.

Imidlertid så skjer dette sjelden. Instruktørens rolle er meget viktig. Det er han som skaper liv i stykket, får skuespillerne til å se ”bak” replikken og å få med seg hjertet. Vi er heldige som har fått med oss Torgeir Hansen som er meget dyktig til akkurat det.

Personlig synes jeg det er lettere å skrive en komedie enn en tragedie. Jeg håper årets komedie vil falle i smak hos vårt trofaste publikum.

Redaksjonen er kjent med at det kommende stykke handler om 70-årenes kvinneopprør. Vi venter i spenning på en morsom fremføring.

Vår egen skusepillerforfatter Kai-Roger Olsen finner inspirasjon ved den lille bekken som renner gjennom hagen hans.

Brekkeplassen - nært, men nesten borte

Tekst og tegning: Erik Grindrud

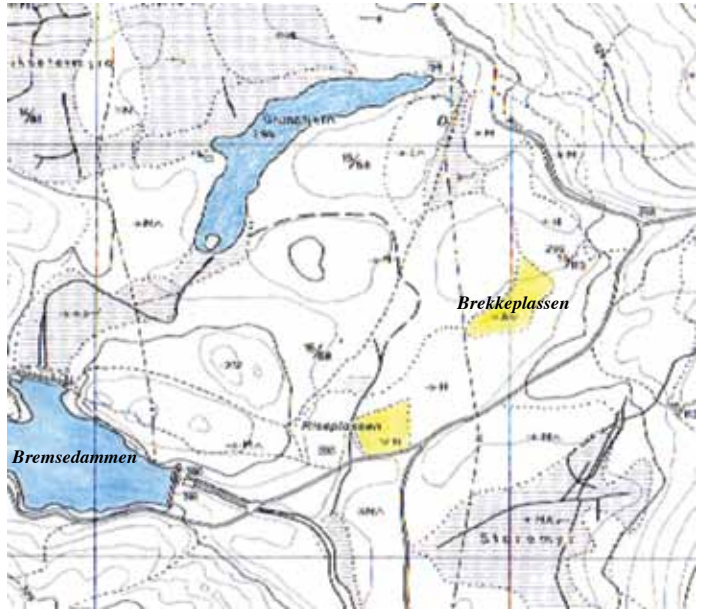
I forrige nr. av Historielagsnytt skrev vi om Riiseplassen og nå er det Brekkeplassen som ligger på nabotomten men noe fjernere fra sti/vei og skiløyper. Hver boplass har sin egen spennende historie. På femti -tallet kunne man se Brekkeplassens låve fra skiløypa i krysset Sagdammen/Bremsa men nå er det bare grunnmurene tilbake.

Her har sikkert bodd folk i mye over 150 år.og lengst tilbake kjenner vi til de to brødrene Sebjørn og Vebjørn Bjørnson.

Sebjørn var gift med Eli og hadde to sønner, Knut og Jon. Knut drev som gjeter og har fortalt at mens han gjette sauer i Katt-hushovet fødte ei av søyene hans et lam. Dette måtte han bære med seg etter hvert som sauene flyttet beite. En gang mens han la lammet fra seg for å hvile kom en bjørn og tok lammet. En annen gang skulle han gå opp Ormetjernsdalen for å se etter noen kuer og her møtte han selveste bamsen som kom imot ham. Knut tok til beins alt han orket og barbeint som han var løp han hjem så fort han kunne. Senere undersøkelser viste spor av bjørnelabber på den bløte veien og bekreftet at Bamsen hadde vært etter han helt til Bremsa. Det var nok ikke bare moro og være gjeter på denne tiden. Bjørnen var meget nærgående og hadde sitt leie i havreåkeren på Viksetra like i nærheten.

Hva en i dag skal tenke og mene om slike historier får bli opp til hver enkelt å bedømme, men bjørn var det i hvert fall inne på storskogen på den tid lenge før almuen tok storskogen i bruk som daglig rekreasjon.

På den tid var det nok et atskillig livligere husdyrhold og dermed også dyreliv. Slike konklusjoner kan en trekke av de mange boplassene innover som nå er nedlagt. De som bodde der

holdt både sauer og geiter og atskillig mer med kuer enn i de senere årene.

Jon Bjørnsen reiste fra Brekkeplassen til Olsesetra som tilhørte Rygh og ble der til sin død.

Sebjørn og Vebjørn Bjørnsen døde begge inne på Brekkeplassen. Etter dem kom det en mann med navn Anders Kulerud. Han var fra Øvre Eiker, var gift og hadde fem barn. Anders Kulerud hadde både hest, kuer og sauer på Brekkeplassen og bodde der til sin død.

Den siste fastboende på Brekkeplassen var enkefru Maren Nilsen som bodde der med sine tre sønner. Hun holdt kuer og levde av disse og sitt arbeide med jorden. Hun opplevde tragiske tider mens hun bodde der da to av sønnene døde av spanskesyken.(Spanskesyken herjet fra 1917 til 1920) Etter dette flyttet hun fra Brekkeplassen.

Nå er også våningshusene og låvebygningen revet ned og jordveien tilgrodd, mens grunnmurene og jordkjelleren fortsatt kan betraktes av interesserte skogsvandrere. Våningshuset ble revet i 1929 og flyttet til Helgerudplassen (gården på toppen av Hagatjernbakken litt vest for Ormetjern) som fortsatt er i bruk i dag. Låven stod oppe lengst men ble revet en gang på 1960-tallet. Eier av plassen idag er Knut Espegard som bor på Helgerudplassen.

Brekkeplassen i 1950. Vi ser ruiner etter det ene huset som er flyttet til Helgerud.

Konfirmasjonen før og nå

Av: Per Runar Thoresen

Det er våren og konfirmasjonstider. Kjennetegnet er overfylte kirker og bunadskledde tanter og bestemødre i grønne hager. Det er naboer som flagger fra balkongen foran nyklipte plener. På 60-70 tallet stod mannfolka og kikket under panseret på hverandres biler og kommenterte plugger og forgassere. Har du servostyring eller? I dag skjønner de ingen ting av det som er under panseret. I Strømsgodsets storhetstid opplevde jeg sågar at en del av mannfolka etter middagen snek seg ned på Marienlyst for å se på SIF's hjemmekamp mens damene var mest opptatt av presangbordet samt skryting av den nye voksne.

Konfirmasjonen har lange og forskjellige tradisjoner i de forskjellige trossamfunn. Vi forholder oss til Luthersk konfirmasjon og "statskirken" som de fleste av oss tilhører.

(For eksempel hos Baptistsamfunnet og Pinsemenigheten har konfirmasjonen en litt annen betydning siden de praktiserer voksendåp)

Tukthus og gapestokk

Midt på 1500-tallet ble konfirmasjon innført i Danmark-Norge, men først fra 1736 ble det lovfestet at alle skulle konfirmeres ved en eksamen. Uten denne eksamen kunne man verken inngå ekteskap, delta i militærtjeneste eller være fadder. Hadde man ikke møtt til konfirmasjon før fylte 19 år kunne man straffes med tukthus eller gapestokk. Greide man ikke eksamen, dumpet man og måtte opp igjen etterfølgende år.

Først i 1912 ble konfirmasjonen frivillig. Fram til 1981 var konfirmasjonen en bekreftelse av dåpen men sees i dag på som en forbønnshandling.

Bak fra venstre: Jan Nordli, Kjell Erik Johansen, Eigil Ringdal. Midten fra venstre: Thor Løvold, Sven Skreosen, Bjørn Erik Halden, Per Runar Thoresen. Foran fra venstre: Inger Lise Skjulstad, Åse Syvertsen, Randi Jensen, pastor Jan Aas, Tone Brekke Nilsen, Else Marit Elmung, Ragnhild Haveraaen.

Vi samlet et par veteraner, Helge Furuvold og Erling Jacobsen (konfirmert i 1940 og 43) samt vår nypensjonerte sokneprest Finn Kristian Martinsen for en liten dialog rundt temaet.

Dress til 48 kr

Helge ble konfirmert under Sokneprest Birkeland i Skoger Kirke en regnværsdag i okt. 1940. Det var lesing hos presten både vår og høst og pugging så det holdt den gang. De spesielle omstendigheter i 1940 førte til at "overhøring" og konfirmasjon var samme dag.

Et par sorte skinnstøvler	kr	14,00	Bendelbånd	kr	0,15
1 underliv	kr	3,70	Hvit trådsnelle	kr	0,50
2 m hvite flettebånd	kr	1,80	Hvitt silkebånd	kr	1,73
1 par sorte strømper	kr	3,00	Hvitt silketøy	kr	2,40
1 blå kåpe	kr	46,00	Lyserødt flettebånd	kr	0,27
1 hatt	kr	10,00	Brystnål gul	kr	1,00
Kjoletøy	kr	19,50	Hvit silkespole	kr	0,40
Trykknapper	kr	0,40	Bendelbånd	kr	0,30
Hvit spole	kr	0,40	Hvitt lommetørkle	kr	1,50
Linnet	kr	4,50	1 par sorte lisser	kr	0,50
Bukse	kr	4,70	1 par brune lisser	kr	0,20
Lyserøde silkebånd	kr	0,20	Blå stroppebånd	kr	0,60
Underskjørt	kr	3,00	1 hvit krave	kr	3,70
Hvitt broderi	kr	4,00	1 par hvite vanter	kr	3,50
1 salmebok	kr	7,50	1 blått skjørtetøy	kr	1,50

Sum kr 139,45 + sypiken kr 5,00- rabatt kr 7,50 = total kr 138,45. Summen holder vel til et halvt slips i dag.

Helge jobba hele sommeren i skauen for å tjene penger til dress som kostet 48 kr. Året etter ble den lånt bort til en kamerat. Man hadde jo ikke overvettes plass den gang, så det ble trangt i stua når venner og familie skulle spise konfirmasjonsmiddag. Helge fikk for det meste penger og husker han kjøpte en FRAM-sykkel til 260 kr og det var ganske så dyrt den gang. Men jammen var det kjekt med sykkel i Andorsrudkroken, - avsides som det lå.

Dress av Cellull

Erling bodde i Bekkedalen men ble konfirmert i Sundhaugen kirke i Strømsgodset i desember 1943.

Erling hadde "overhøring/eksamen" helgen før konfirmasjonen og akte ned Konnerudbakkene på rattkjelke sammen med moren sin. På selve konfirmasjonsdagen lånte de slede og 2 hester på Thorsberg. Konfirmasjonen ble holdt like før Jul slik at man fikk slaktet griser som underlag for konfirmasjonsmiddagen som ble holdt hjemme i ei stue på ca 30 m². Han husker han bl.a. fikk to bøker og et par ski. Dressen var sydd av Cellull, et cellulosepreget stoff som ble brukt under krigen og neppe egnet seg for de store regnværshyger. Erling fikk seg også en sykkel etter hvert, - en Armstrong - sykkel om noen kan huske det merket.

Kappenes inntog

Dette med dressen eller kjolen kunne nok være et problem og gav vel delvis signaler om hvem som hadde bedre råd enn andre. Vi måtte sågar ha forskjellige habitter på "overhøringsdagen" og konfirmasjonsdagen. Ved konfirmasjonen på Konnerud i 1956 var jeg med på det første kullet som hadde kapper på konfirmasjonsdagen. Guttene hadde mørke blå kapper og jentene hvite. Om guttas kapper ikke var pene eller om det var et likestillingsproblem vet jeg ikke, men året etter hadde alle hvite kapper. Dermed kunne man ikke se forskjell på direktørens og industriarbeiderens datter/sønn. Forskjellen på gavebordet var jo en

intern sak til en viss grad men, nesten alle fikk jo soveposer og barbermaskin husker jeg. I følge Finn Kristian var også kappene et symbol på en videreføring av dåpshandlingen.

Fra de strenge eksamener i "gamle dager" har det jo hele tiden skjedd en utvikling.

På overhøringen kunne man jo få spørsmål om hva som helst av pensumet, men allerede i min tid i 1957 fikk vi et signal på forhånd før overhøringen om hva vi og kanskje også den enkelte ble spurt om. Jeg husker at mitt spørsmål var salmen; "Kirken den er et gammelt hus" Jeg kan den fortsatt på rams men sparer spalteplassen til andre ting.

Og så var det telegrammene da. Underlig ordning men jeg tror vi utvekslet telegram med alle våre medkonfirmanter. De aller nærmeste vennene fikk en "blåfemmer" hektet på til bindersens hvis foreldrene var på talefot. Stort sett var det jo å bytte penger det da.

Før i tiden var det jo den "mektige" presten som stod for hele undervisningen, men etter hvert kan Finn Kristian fortelle at det er mange medhjelpere som bidrar. Vi kan nevne kateket, diakon og andre hjelpegrupper. Noe av undervisningen er flyttet ut fra de harde kirkebenker til leirbasert opphold og overhøringen er også borte.

I skrivende stund er det oppslag i media om "pengejaget" ved konfirmasjonen. Det gjelder såvel selve feiringen som presanger som har nådd urimelige nivåer i takt med annet ressursforbruk i samfunnet. En del ungdommer mener faktisk at dette har tatt overhånd og det tegner jo bra.

Vi har for en del år siden i dette bladet beskrevet en 14 år gammel jentes kostnader ved anskaffelse av konfirmasjonsutstyr i 1918 og vi gjengir noe av innholdet som den gang ble beskrevet av Anne Lise Møller Nilsen.

Gamle lodder

Loddene taler for seg selv. Konnerud Landhandleri har vi skrevet om tidligere. Butikken lå i Postsvingen på Nordsiden av veien tvers overfor det gamle postkontoret. Morsomt med de lave telefonnumrene.

Steingjerde i Trosteveien. Tom Hayden like ved huset sitt.

Steingjerder er vakre kulturminner

Tekst: Tone Sverreson Ørmen

Kart: Drammen kommune

Etter en tømmerhogst i Strømsåsen for mange år siden, dukket det opp flere kilometer lange steingjerder frem. Drammens kultur og historieinteresserte skogsbestyrer den gangen, Arne Kildebo ble veldig opptatt av disse gjerdene da disse dukket frem. . Fylkeskonservatoren mente at de ble lagt opp for å skille gårdenes historie mellom innmark og utmark, slik at de kunne holde kontroll på beitedyrene.

Skogsbestyrer Kildebo mente at gjerdene som kom fram under tømmerhoggingen ble laget i forskjellige tidsepoker, så hvor gamle de eldste gjerdene er fortsatt uklart - kanskje de eldste er så gamle som fra 1500 tallet, i så fall vil de være automatisk fredet.

Interessen for kulturlandskap er tilbake, og vakre kulturlandskap med beitemarker har mange steder måtte vike. Men nå har mange våknet og nå er kulturlandskap ”inn”. Det moderne jordbruket har så langt gitt små muligheter for å ta vare på det vakre kulturlandskapet utover bygdene. Spesielt i korndistrikter har lauvskogen tatt overhånd i det som tidligere var beitemarker for sau, ku og hest. Husdyrene holdt kratt og ungskog i sjakk og

Stein er vakker kunst.

de var da med på å holde kulturlandskapet, slik at gamle steingjerder, utløer og blomsterenger, kom til syne.

Mange av steingjerdene i Strømsåsen ble laget av svenske krigsfanger under syvårskrigen i 1807 – 1814. Svenske krigsfanger var med og bygge opp Austad Gård, de ble også satt til å bygge disse gjerdene. Det sto en gang et skilt like sør for Blektjern som opplyste om dette.

Austad Gård har flere omvisere, en av dem er Arne Reinsbø og han bekrefter at steingjerdene ganske riktig ble lagt opp av svenske krigsfanger under syvårskrigen.

Svenskene var også med å bygge opp igjen Austad Gård for Peder von Cappelen, etter brannen noen år tidligere. Så langt jeg vet ble steingjerdene satt opp for å markere Austad Gårds grenser, men hvor alle steinene kom fra vet jeg fortsatt ikke noe om sier Arne Reinsbø. Han syntes det er fint at det blir skrevet litt om dette og at historien ikke blir glemt.

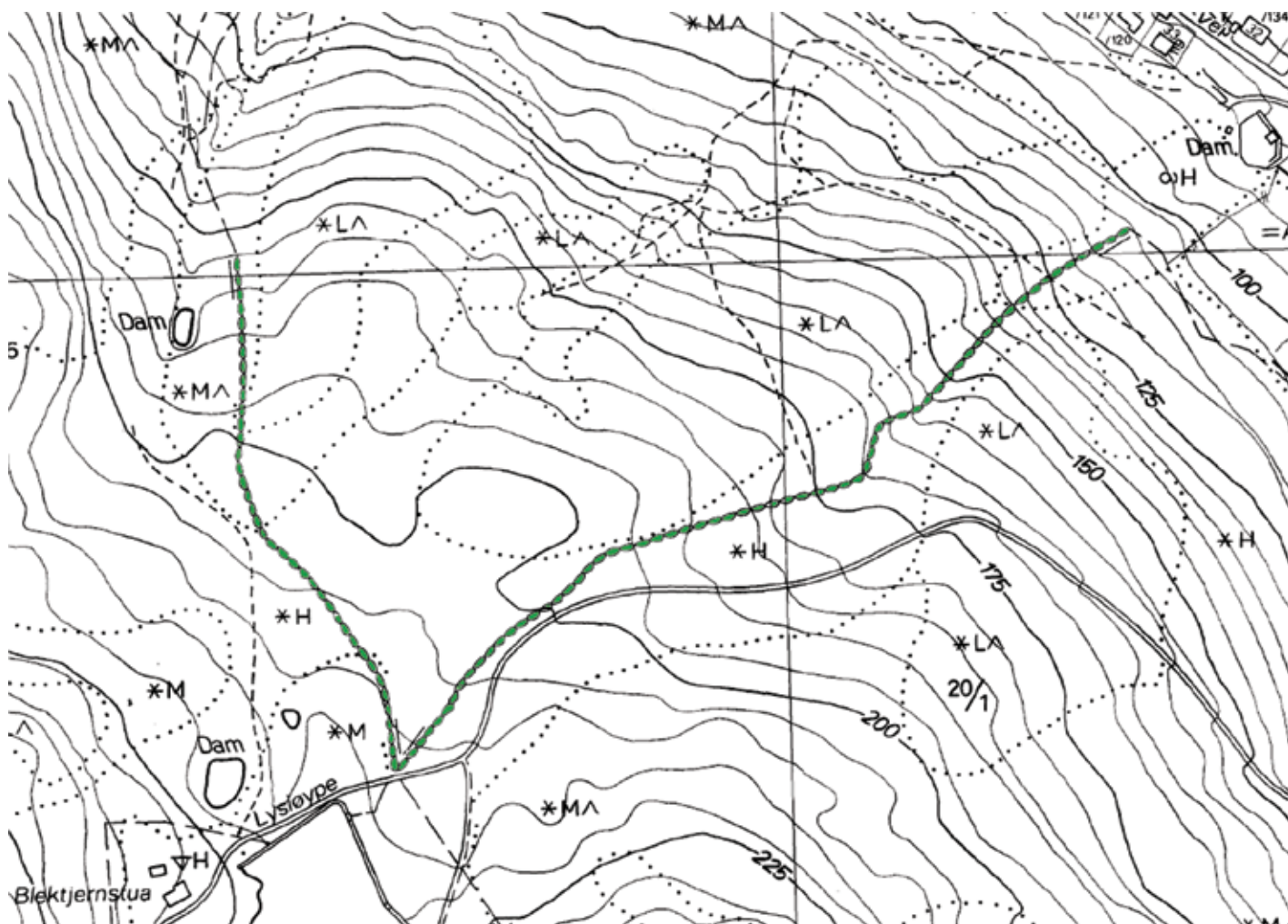
Det er viktig å ta vare på disse kulturminnene, før de forsvinner når gravemaskinene utarbeider nye veier og tomteområder, for det finnes mange steingjerder i Strømsåsen og innover på Konnerud.

I kjølvannet av registreringsjobben som Jo Sellæg har gjort vedr. kulturminner vil Historielaget

Et gammelt steingjerde i området inn mot Hellas hytta, gjerdet er gjengrodd, men kommer til syne enkelte steder, Jan Fredrik Ørmen står og beskuer.

forsøke å registrere flest mulig av disse steingjerdene og Tom Hayden vil bistå oss med å ta med seg fotoapparatet når han er ute i skog og mark. Dere må ikke bli skuffet om dere møter ham med kameraet i posisjon. Det er sikkert ikke dere han skal ta bilde av.

Kart over steingjerder i Strømsåsen som visstnok ble bygget av Svenske krigsfanger rundt 1807.

En tur til "Vitamindalen" kanøkje?

Av: Per Runar Thoresen

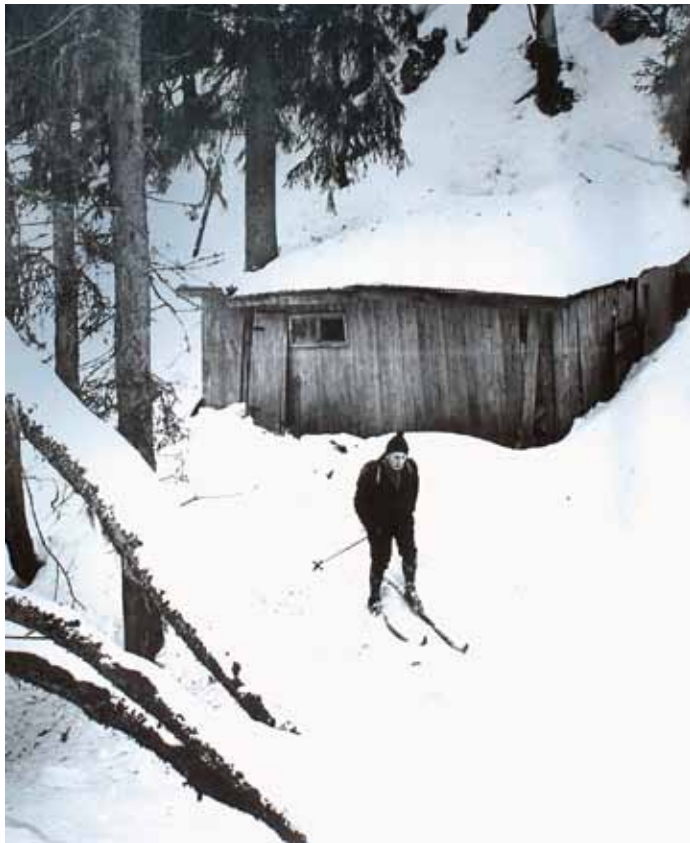
Det er snart 66 år siden cellene på Vestskauen ble etablert, Det var under siste del av 2 verdenskrig- høsten 1944 at rundt 60 mann fra Milorg etablerte seg og lå under trening hele vinteren. At utbyttet av denne treningen skulle få en lykkelig utgang visste en ikke den gang men ved frigjøringen våren 1945 kom vestskogjegernes trening og kompetanse godt til nytte. De hadde blitt satt på prøve i mange vanskelige oppdrag og tok imot flyslipp med våpen og utstyr fra England. De hadde også et betydelig støtteapparat i Skogerbygda og nærliggende områder som muliggjorde eksistensen i de kummerlige forholdene. Cellene er ikke lette å finne i dag om du ikke er lokalkjent.

Historielaget jobber nå med og få merket alle de 4 cellene på nytt og med oppslag som kort forteller om hva som skjedde der inne vinteren 1944/45

Celle 2 er den som er mest tilgjengelig fra Lauvkolttjern og allfarvei. Området hvor cellene lå, fikk under krigen et felles navn "Vitamindalen" og vi har plan om et nytt kart ved bautaen som viser cellenes plassering i "Vitamindalen". Videre har vi som målsetting og etablere "vandringer" for spesielt interesserte til celle 2, f.eks i forbindelse med Vestskogdagen og minnestunden ved bautaen. Litt usikkert om vi får til dette i år.

Celle 2 på vestskauen.

Slik så det ut på celle 2 i slutten av 50-årene. Her har "cellesjef" Hans Halden vært på skitur i gamle trakter.

Har du hørt om Skogerbuksa?

Tekst: Per Runar Thoresen

Rett over bekken i Klevjerhagen (like forbi innkjørselen til Skoger Golfbane) lå det en stor konfeksjonsfabrikk utgått fra Drammen Uldvarefabrikk. Bedriften drev en betydelig produksjon av benklær, hadde rundt 30 ansatte og produserte rundt 1000 bukser i uka på det meste. Skogerbuksa ble et kjent begrep i distriktet. Tekstilvirksomheten sluttet på 1970-tallet men man hadde utsalg senere i flere år.

For egen del husker jeg at min mor og jeg sparket ut dit fra Grubegt.på Konnerud rundt 1950. Hun kjøpte dress-stoff, brunt med hvite striper og sydde dress til faren min.

En liten stue på Konnerud, er et av bydelens eldste hus

350 år er huset som ligger nederst i Bernåsbakken på motsatt side av der Gåserudgt. starter. Tidligere var adressen Konnerudgata 369. For lenge siden lå låven til huset, mitt i bakken der alle bilene kjører nå. Hovedveien på Konnerud gikk over tunet, så denne historiske vei biten er fortsatt på eiendommen.

Tekst og foto: Tone Sverreson Ørmen

Stua i huset er fra opprinnelsen, der er det tømmer i veggene. Stedet hadde et utendørs ildsted utenfor stua, denne murveggen er fortsatt der, men nå er den bygget inn og er i det midterste rommet i huset. Tømmervegger er skjult bak eternitt-plater, utvendig er det laftede hjørnet skjult med plater. Det er tydelig bygget kasser rundt to av hjørnene i den opprinnelige stua.

I gamle dager hadde de husrom til mange, for i denne stua bodde mor, far, 7 barn og ei tante. Huset er antagelig bygget på i hvert fall 3 ganger, for innvendig er det tre forskjellige høyder. De historiske tømmerveggene ble kledd inn med eternittplater, da den perioden gikk over landet. De skulle være vedlikeholdsfrie og praktiske, men de forskjønnet ingen hus. Turid Holtan Knudsen har bodd i huset siden 1996. Hun husker som ung jente at veien gikk over stedet. Hun husker hun fikk kjøre bil med doktor Onshuus. Han var lege og var en av de få som hadde bil.

Veien kom dengang opp Gåserudgata og gjennom Skarrebråten og bort forbi kirken.

Stedet Skarrebråten er opprinnelig utskilt fra Eikholt* på Konnerud. Første selveier på eiendommen var pukkstiger ved Jarlsberg verk og het Halvor Andersen ca (1728 – 1792).

Bruket eides senere av en prambygger/skipstømmermann og kirketjener Andreas Frantzen, som solgte stedet i 1906.

Så skiftet Skarrebråten eiere 8 ganger på 14 år, da var også adressen Konnerudgaten 369, nå eies stedet av familien Kollerud.

Vi ser laftehjørnene er kasset inn med eternitt på utsiden..

Bak stuevinduet finner vi den opprinnelige og utvendige ildstedet ved muren.

Historisk sjarmerende tid skjuler seg i dette huset: Antennen viser tidens utvikling.

Den strakte seg helt fra Thorsberg til toppen av Gamlebakken. Eikholt er den gården i Skoger/Konnerud som er blitt mest utparsellert. I 1998 hadde denne gården hele 1655 bruksnumre på gården. Det var fordi Jarlsbergske Verks tidligere bergarbeidere fikk kjøpt mark i smådeler ved verkets nedleggelse. Disse hadde hver sin ku, men kunne umulig fø den uten å kjøpe høy og annet av fremmede. Da alle de små gårdene ikke kunne ansees å kunne underholde 2 hester og 10 husdyr. I 1965 ble også deler av Eikholt regulert til park som var et ledd i planen å få til et sammenhengende friareal fra Austad til Svensedammen, rundt dammen og opp langs Verkenselva til områdene rundt Stordammen og videre innover Konnerud.

Kilde: Skogerboka og byleksikon og gammelt bilde fra 1940/50 utlånt av huset.

**) Eikholt var Konneruds største og eldste gård, på hele 2304 mål, utgjorde det meste av det vi i dag kaller Konnerud sentrum.*

Innsamling av telt og ryggsekker til Wehrmacht

Den tyske okkupasjonsmakten i Norge beslagla ikke bare radioapparater under krigen. Tidligere har vi skrevet om det nitide arbeidet med å samle inn brukbare gummistøvler fra befolkningen i Skoger. Tyskerne nøyde seg ikke med det. Wehrmach trengte også telt, presenninger og ryggsekker.

*Tekst og foto: Ingvild-Anita
Velde Køsling*

Som ved innsamlingen av gummistøvler, måtte alle som hadde et telt, en presenning og/eller en ryggsekk, fylle ut et meldekort med opplysninger. Senere skulle de som måtte gi fra seg sakene få beskjed om det.

Og det går fram av meldekortene som ligger i byarkivet, at kvaliteten på innbyggernes telt var svært varierende:

«Teltet er meget dårlig, det er store huller i det, idet det har vært angrepet av rotter», skriver en. En annen oppgir at teltet er «uten stang, er ca 10 år, skittent, og har mye jordslag i».

En familie på fire melder inn at de besitter et telt «Helt utslitt 10 aar gammelt» og en ryggsekk som de gjerne vil be-

holde. «Ryggsekk er nødvendig, brukes til matbæring paa arbeide. Lang vei og niste for hel dag».

En annen husstand melder at «ryggsekken er gammel og utslitt. Teltet er av lerret og utett».

En melder at teltet er nødvendig «for arbeide eller næring». Det dreier seg om fisketurer og utleie av telt. Vedkommende føyer dessuten til at han bare eier en halvdel av teltet, resten tilhører en kompis.

Sammen med meldekortene ligger også et brev fra en herre som trolig var noe mer bemidlet enn gjennomsnittet. Han skriver «Under en loftsrydning i går har vi funnet et telt som jeg for ordens skyld vil forespørre om skal leveres. Jeg sender det med budet og tør be dem om å gi ham en kvittering i tilfelle De beholder det.»

Et annet brev forteller også at eieren ikke er direkte motvillig til å levere fra seg teltet sitt: «I besiddelse av Deres skrivelse av 25 d.m. Om innlevering av telt.

Dessverre kom Deres skrivelse meg først ihende om aftnen, efterat jeg var kommet hjem den 30. d.m. kl. 21 (9 aften), og kunne saaledes ikke få hentet og leveret teltet i ret tid da dette er på Tjøme.

Jeg har nå sendt nøklen til Tjøme med ordre om å låse op og sende meg teltet omgående som ilgods.

Straks dette kommer meg i hende, skal jeg ringe Dem op og gi beskjed».

Far eller bestefar hadde kanskje en slik sekk?

En tredje brevskriver har også teltet sitt sør i Vestfold:

«Jeg har mottatt Deres brev angående innlevering av 1 telt. Da det ikke er mulig for mig å innlevere til den fastsatte tid har jeg idag ringt med Forsyningsnemnda i Skoger, som igjen bad mig ringe telefon 1153. Jeg forklarte forholdet og vedkommende (dame) bad mig skrive til Dem om dette, og vil i den anledning få opplyse.

Skrev i min opgave at et telt 1.9 x 1.9 m. Befandt sig i min hytte ved Stavern. Efter hvad mig bekjendt er stedet fremdeles stengt grensesone hvor jeg ikke har hatt anledning til å reise til i sommer.

For det ene må jeg vel da ha reisetillatelse med sonepass fra Ortskommandant eller lensmann, og for det annet en rimelig henstand for innlevering. I håp om at innleveringen ikke vil påføre mig altfor store utgifter tegner jeg ærbødigst».

Innsamlingen startet i oktober 1941, og ble gjennomført i løpet av en måned. I alt ble det samlet inn 181 telt og presenninger i Skoger.

Ryggsekkene finnes det ingen regnskap for.

Noen av oss har da campet i hvite spisstelt.

Tuftdammen

Av: Thore Alnes

Tuftdammen, eller Meieridammen som den også kalles, tilhører opprinnelig Tuft gård, og ligger straks over fylkesgrensen mellom Buskerud og Vestfold i Sande kommune. I dag ligger dammen som et idyllisk vannspeil omkranset av boliger. Så snart isen går om våren kommer dammens faste gjester tilbake – minst ett stokkandpar tilbringer sommeren ved dammen, der et nytt kull unger oppfostres. Utpå sommeren er halve dammen dekket av vannliljer, og den lille dammen byr på et yrende liv.

Vannet og plantene rundt dammen tiltrekker seg insekter, som igjen tiltrekker seg mange fugler. På stille sommerkvelder bedriver svalene lavtflygning over vannet i sin jakt på insekter, og i skogholtet kryr det av småfugler.

Tuftdammen ble i tidligere tider brukt som vannforsyning til Skoger Meieribolag, som lå noen hundre meter unna – nede ved Vestfoldbanen og Skoger stasjon. Veien som i dag går fra Tuftdammen og ned mot gamle E18 heter av naturlige årsaker Meieribakken.

Om vinteren ble isen på Tuftdammen skåret i store blokker og transportert ned til meieriet. Isen ble pakket med sagflis i en stor

Vårens første besøk i Tuftdammen.

isbinge på nordsiden av meieribygget. Den innpakkede isen holdt seg gjennom hele sommeren, og ble brukt til å kjøle melka ved meieriet.

I følge Drammen byleksikon fikk Tuft gård 4 øre per skipspund for isen. Ett skipspund tilsvarer 160 kilo. I tillegg betalte meieriet en avgift på 50 kroner per år for vanne og is.

Flott vannspeil i Tuftdammen idag.

Verkenselva som 200-årssted -En politisk "Flopp"

Forberedelsene til byens 200-årsjubileum i 2011 har pågått et par års tid. Byjubileumskomiteen ble fylt opp av alle partitoppene og det ble etter hvert ansatt egen prosjektleder.

Av: Per Runar Thoresen

En av mange gode ideer var at alle de 8 bydelene skulle få sitt 200-årssted.

Som en start på denne prosessen ble vårt historielag innkalt til et møte på ordførerens kontor i sept. 2008. Møtet var en oppfølging av Bystyrets vedtak hvor det het:

"Rådmannen skal igangsette arbeidet med iverksetting av tiltaket "Bydelenes 200-årssted" I forbindelse med byjubileet er Samarbeidspartiene (dvs flertallskonstellasjonen i Bystyret) av den oppfatning at hver bydel bør få sitt 200-årssted. Et sted som skal forbindes med byens historie og skal ha varig verdi for bydelen. For å få innbyggerne i de respektive bydeler med i utvelgelsesprosessen kan dette være et tema på bydelskonferansene i 2008.

På Konnerud kan eksempelvis Verkenselva med tilhørende historiske plasser være et slikt sted. Det vil i så fall innebære at Verkenselvaplanen må gjennomføres frem til 2011 som et byjubileumstiltak"

Hva er nå Verkenselvaplanen? Jo det er en ganske unik og fin kommunedelplan som ble ferdigstilt i 1994 (16 år siden).

Verkenselva er elva fra Stordammen gjennom Hammerdammen, Svensedammen og ut til Skoger. Den er full av glemt historie fra Bergverksdriften over 200 år tilbake i tiden. På Konnerud jobbet det rundt 400 personer på den tid. Og langs elva var det en rekke virksomheter som 6 pukkverk, vaskeanlegg, smelteverk, røstehus, spikerverk, mølledrift, sagbruk og teglsteinproduksjon og mye mer.

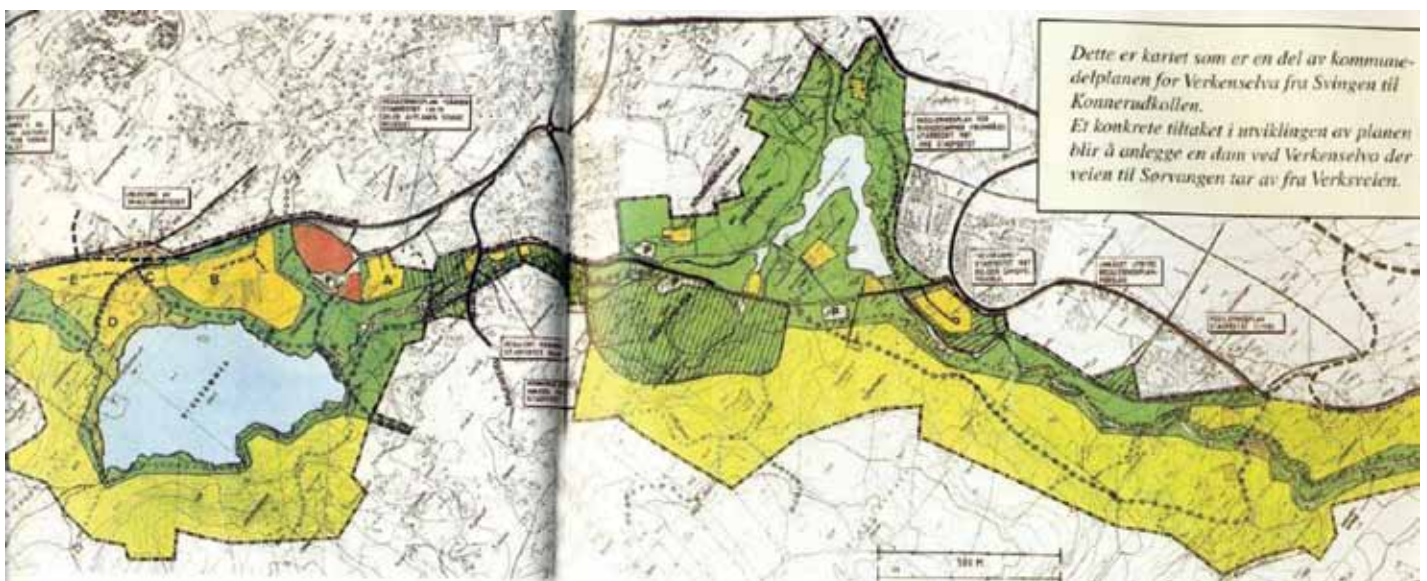
I Verkenselvaplanen omtales kulper, stryk, fosser, idylliske flaberg og trange hjel.

Planen sier det er viktig og ta vare på denne unike historien men understreker også de unike friluftsmessige og rekreasjonsmessige muligheter ved å gjøre Verkenselva tilgjengelig for den stadig voksende befolkning på Konnerud

Joda,- vi møtte på dette møtet og flere møter i sakens anledning. Folket ble invitert til å komme med forslag. Det var tema på bydelskonferansene og historielagene ble invitert til å komme med sine forslag. Skoger og Konnerud Historielag (SKH) fulgte selvsagt opp med å støtte politikernes egne tanker om Verkenselva på Konnerud. For Skoger foreslo vi Skjeldrumsaga som vi er i ferd med å restaurere.

Politikerne vedtok senere selvsagt sitt eget forslag om Verkenselva / Svensedammen på Konnerud men valgte Skoger Gamle kirke i Skoger, et forslag som fremkom på bydelsmøtet og SKH har ingen sure miner av den grunn.

Etter hvert ble det tyst. Møtene uteble, men vi leste i avisene om en voldsom satsing på en rekke arrangementer i sentrumsområdet. Ingen omtale av 200-årssteder i bydelene. Etterlysning hjelper av og til og etter hvert kom det en fullstendig oversikt over alle små og store arrangementer.

Kart fra Drammen Kommunes Verkenselva-plan 1994.

I skrivende stund kjenner vi ikke til annet en at det er innstilt på:

- kr 100.000 til de åtte 200-årsstedene i bydelene (forberedelser og skilting)
- kr. 100.000 til bydelsfest fordelt på de 8 bydelene.

Våre matematiske hjerneceller konkluderer da med at Konnerud får 12.500 kr til skilting. Hva vi skal skilte vet jeg ikke. Det må bli skilting av alle de unike steder langs Verkenselv hvor det var historisk virksomhet men å plassere skilter i ufremkommelige kratt og gjengrodde dammer og kulper kan

vel ikke være noen god ide. Vi skulle kanskje få et bra skilt på Konnerud-senteret for 12500 kr.

Undskyld at jeg glemte de 12500 kr til bydelsfest. Det kan bli mange pølser for 12500 kr og kanskje en av topp-politikerne (de fleste bor jo på Konnerud) kan holde et foredrag gratis om Verkenselvaplanen fra 1994 og dens oppfølging og utvikling frem til byjubileet.

Godt Jubileum!

Gamle bilder

Utsiktstårnet på Konnerudkollen som Konnerudkollen Turisthotel brukte for å vis sine gjester den flotte utsikten over Drammen. det ble bygd rundt 1900 av Knut og Gunder Ek-holt.

Bildet viser Jørgen Andersen Åstuen på vei hjem fra butikken. Han bodde i lia ovenfor Andersrubbakken.

JORDBRUKSKOMMUNE: 1. januar 1964 ble Skoger innlemmet i Drammen. Byen ble over natten en betydelig jordbrukskommune med bl.a. 1400 kuer i båsene i Skoger. Her fra skurtresking på Imjelt gård i Skoger. Foto: RH.

200-årsstedet Hanevalø kirke i Skogabygd

Tekst: grete.bergersen@gmail.com

Om et halvt år begynner feiringen av "Drammen 200 år". Samtidig feirer vi åtte 200-årssteder, en i hver bydel. Jubileumskomiteen krever av stedene:

- Stedet må ha identitet og gjenkjennelsesverdi for bydelen og Drammens befolkning
- Stedet må egne seg for ulike typer arrangementer
- Stedet må framstå som et samlingspunkt for bydelen og Drammens befolkning."

På Konnerud er Svensedammen med Verkenselva 200-årsstedet. I Skoger er det Skoger gamle kirke, eller Hanevals kirkia i Skogabygd som den kalles i et dokument fra 1399. HURRA; HURRA for begge to!

Svensedammen vet alle her i høyden hvor er. Elva kan vi følge mot Skoger. Den turen er nydelig selv om du ikke kan gå med lukkede øyne. Og fossen under brua i Haldenlia, ned mot Svingen, er vill og buldrende i vårløsningen. Å jo, vi som bor her, hører elva om vi aldri har giddet se den.

Men gamlekirken da, hvem kjenner den?

Jeg trakk mine barnesko på asfalten som nabo til teatret, flyttet fra byen da jeg var nesten tretti år og hadde aldri -?- hørt noe om en gammel kirke ute på landet. Ti år senere flyttet jeg tilbake til riktig side av Skogergrensen. Selv om jeg i to år jobbet som gressklipperkjører på kirkegårdene i byen, ante jeg intet om den lille hvitkalkede skjønnheten mellom tunge bjørketrær på en liten høyde på gården Hanevold, nær grensa til Vestfold. Men en sommerdag sto jeg med jord under verneskia og grønske på knærne på terskelen til en skatt! Lukten av fravær, kulden, fargene, tomheten, stillheten, tidløsheten, annerledesheten og det strålende sollyset utenfor vinduene, har aldri sluppet meg siden. Og hva mer: Jeg har i et år daglig reist til Sande kirke og på hjemveien kastet tilfeldige blikk på et gartneri som jeg om kveldene så det oransje lyset fra. I vinter oppdaget jeg at "gartneriet" var den flombelyste gamlekirken med gartneri-look. – Kanskje ikke rart at den gråtende Maria Magdalena trodde det var gartneren da Jesus gikk mot henne, som den levende etter døden?

Dersom 200-årsstedet vårt skal fylle kravet, har vi en formidabel kommunikasjonsutfordring!

Hvilken del av Drammens befolkning har sin identitet i denne middelalderperlen? For hvem er denne kultur-skatten og dette gudshus et samlingspunkt?

Det er i beste fall 4 grupper.

- 1 De få som gleder seg over at de har navnet på gården sin skrevet på en av benkevangene.
- 2 De som deltar i kirkelige handlinger og arrangement i åpningstiden om sommeren.
- 3 Og HURRA: elever ved Vestbygda og Fjell skoler og også Svensedammen. Lærere tar elevene på sykkelturner til gamlekirken. De har sett på arkitektur, utsikten fra Kirkeberget,

Skoger Gamle kirke i vakker vårdrakt.

kalkpuss som ikke vil sitte, de rare gravene og de stengte dørene - hvis det da ikke var i den perioden at ærverdige arkitekt Lorange viste elevene ved Fjell skole altertavlen og steingulvet, benkevangene, sydportalen og krusifikset fra 1270-tallet, og de fikk høre om generasjoner som levde ut sin lykke og sin sorg i Guds nærhet mellom de tykke steinblokkene.

- 4 Og det er en ny gruppe, en stille protestgruppe av individualister, halvsofistikerte personer - og Bastø-fangene. Det er pilegrimene. Når jeg er i dette miljøet og nevner Skoger gamle kirke, glitrer det i øynene på flere av dem. "Blir det snart noe sted å overnatte i Skoger? Blir kirken med malning av Jakob med kamskjellet, åpen?", spør de.

Noen ganger ønsker jeg at mennesker var kråker. Hadde vi vært kråker, hadde vi skreket opp når godbiter var i sikte. Vi ville gjort alt for å tiltrekke oss andres oppmerksomhet.

Kan vi tillate å kjenne til denne kulturelle godbiten uten aktivt og målrettet å dele den med den oppvoksende generasjon?

Kan vi tillate å la samfunnet ha bekostet 6-7 millioner kroner over ti-tolv år på et bygg som skal "konserveres" størstedelen av året og i åpningsperioden brukes med begrensning?

Drammen kirkelige fellesråd skal ha stor ros for planmessig å ha bekostet restaurering og teknisk oppgradering med helt nytt brannvern. Hos riksantikvaren omtales gamlekirken som "en av landets best bevarte middelalderkirker". Det er gjort få endringer i opprinnelig konstruksjon og interiør, og bygget har vært reparert gjennom historien etter store ulykker. For eksempel er treverket i taket over koret – det mindre rommet der alteret står – fra den tiden kirken ble bygget.

Visse begrensninger i bruk er derfor åpenbare:

- 1) Skoger gamle kirke er et automatisk fredet kulturminne fra 1200-tallet og skal brukes "i tråd med bygningens status som kirke og kulturminne". (Vedtekter for Skoger gamle kirke 13.05.02) Det vil si at vi kler på oss i stedet for å varme opp. Vi rigger ikke lyd og lys. Vi gnikker ikke med grønnsåpe på etterreformatorisk rankemaling under galleriet. Vi henger ikke blomster på benkevengene i brylluper. Vi forstår at 1600-talls original maling kan sprekke opp hvis vi benytter nordgalleriet, og vi bærer ikke inn flygel eller flytter på kirkens inventar. Det vil si at "slitasje som kirken ikke tidligere har vært utsatt for" ikke tillates.
- 2) På grunn av stillingsstørrelse for ansatte, er det nødvendig med begrensninger for vielser og dåp: Den er velkommen som hører til eller er døpt eller konfirmert i Skoger sokn.

Men vi skal bruke kirken – bruke den slik vedtektene så korrekt sier: "Skoger gamle kirke er et kildeskift om vår kristne kulturarv; om kulturhistorie og rike håndverkstradisjoner. Gjennom riktig bruk og bevaring skal kirkebygningen også være en kilde til tro for kommende generasjoner."

Har du sett Korsteineene?

Tekst: Per Runar Thoresen

Det er noen store steiner som danner et kors på stien mellom Moldbakken og Hellashytta som et minne fra siste istid.

I følge tradisjonen ble de kastet av to kjemper (troll) som stod ved Skoger gamle kirke og veddet om hvem som kunne kaste lengst. Steinene har også vært brukt som ønskesteiner og man skulle kaste granbar på dem for å ha lykke på turen. En tur med kjæresten skulle vel avstedkomme mye granbar kanskje? Et annet brukt navn på steinene er "Kjerkeporten"

For byens elever kan Skoger gamle kirke bli portalen inn til sammenhengen mellom europeisk/bysantinsk/muslimsk kulturuttrykk og norsk tilpasning. Arbeidet for fred og respekt mellom kulturer og religioner i Drammen, har i Skoger gamle kirke en plattform til forståelse. Den bærer i seg byggestil, symboler, metaforer, håndverkstradisjoner og religiøs erfaring som har stått i dialog med og kontrast til både muslimsk og jødisk tenkning slik disse religionene har uttrykt seg enten som maktfaktorer eller minoritetstanker i middelalderens kristne Europa. Møtested for det som ligger tilbake i tid, er arr heller enn sår, forsonende heller enn opprivende. Den oppvoksende generasjon i Drammen har rett til å bli kjent med dette kulturminnet og kulturmiljøet rundt. De har rett til å bli kjent med en lokal tilpasning av en universell religiøs praksis: Pilegrimsreisen. Middelalderens fattige i vårt område gikk sin pilegrimsgang til Olavsalteret og "krossen" i kirken. De botsdømte, de rike og eventyrerne gikk i hopetall videre, langs middelalderens E6 videre til Nidaros eller til Roma, Jerusalem og Santiago.

Hvordan kan ny tenkning rundt bruk av Skoger gamle kirke gjøre kirken til et samlingspunkt for bydelen og Drammens befolkning?

Gudstjeneste med Olsokstevne for oss innvidde?! Flott! Men en automatisk fredet middelalderkirke skal være tilgjengelig for alle interesserte, ikke bare for den gudstjenestefeirende menigheten. Bedre respekt for bygget som "et kildeskift om vår kristne kulturarv", kan vi ikke vise enn å åpne dørene for faste klassetrinn til omvisning og opplevelse og til forståelse av kulturmiljøet slik det utrolig vakkert utfolder seg fra utsikten på Kirkeberget. Et godt samarbeid, hensiktsmessige regler for bruk, en stor pose rene skotøybeskyttere, noen flistepper og 30 kleshengere til regntøy er en god start!

Eller hva med å arbeide for at gamlekirken kan bli en av landets mange åpne veikirker? Det forundrer meg dersom ikke flere vil ta noen dugnadstimer i denne kulturskatten!

Slik kan kirkens eiere dokumentere at 200-årsstedet vil "egne seg for ulike typer arrangementer"

Det er soknet som eier Skoger gamle kirke akkurat som det eier nyekirken. Eierne er døpe innbyggerne i Skoger sokn. Eierskapet er ivaretatt av det lokalt valgte menighetsrådet og er nedfelt i Lov om Den norske kirke §17. Selv om gamlekirken er tatt ut av bruk som ordinær soknekirke, er fortsatt soknet eier av kirken og ansvarlig for den – hele året, også når den er lukket. På vegne av oss som tilhører Skoger sokn, ivaretar Drammen kirkelige fellesråd våre interesser for bygningene, drift og vedlikehold etter kirkeloven §18. Kommunen har økonomisk ansvar. Skoger menighetsråd og prest har ansvar for bruk av begge kirkene. Kirken er tilgjengelig i tiden mellom 1. juni og 1. september. - Begrunnelsen for den sterkt reduserte åpningstiden kan være interessant å vite!

I mer enn 660 år har små og store ben båret med seg høst og vinter, vår og sommer inn i kirken. Det er bare de siste 125 årene at Skoger gamle kirke ikke har fått leve et normalt kirkeliv. Og til ettertanke: Uten et normalt kirkeliv med mennesker som jevnlig puster ut CO2 i kirkerommet, faller kalken av veggene.

Og når vi først har nevnt de 125 årene, ja da må vi samtidig ønske Skoger nye kirke til lykke med sitt 125-års jubileum i år!

Kampen mellom Konnerud og Skoger

Av: Per Runar Thoresen

I "gamle dager" hvor avstandene var lengre og og de idrettslige konkurranser var knyttet opp til nærmiljøet var det ganske utbredt med pokalkonkurranser og lagkonkurranser mellom naboklubbene. Konnerud IL var involvert i flere slike både i ski og friidrett. De fleste fightene var mellom avdelinger i Skoger IL og Konnerud IL.

Friidrettsgruppa i Konnerud IL ble stiftet i mai 1930 mens klubben ble stiftet 3 år tidligere. Skoger IL ble stiftet så tidlig som 1903.

Foruten Skoger var det konkurranser mot bl.a. Liungen, Glassverket og Sturla. Konnerud og Skoger var den gang tilknyttet Vestfold distriktslag for idrett og måtte også tilslutte seg Vestfold friidrettskrets. Det var derfor visse beskrankninger mot konkurranser i Drammensområdet som tilhørte Buskerud.

Utover i 30-årene var det en rekke konkurranser mellom de to klubbene.

Konnerud IL hadde den gang ikke noen egen bane og hovedinteressen ble konsentrert om skogsløp og terrengløp i begynnelsen men etter hvert som man fikk sletta ble det fart i dem tradisjonelle friidretten også.

Prestisjekampene mot Skoger

Fra 1932 ble det arrangert årlige pokalkamper i terrengløp mot Skoger og Skoger vant det første nippet i pokalen. Det var stor prestisje i disse oppgjørene og friidrettsgruppa i Konnerud IL jobbet hardt for å mobilisere mannskaper til disse konkurransen. Vi viser til vedlagte faksimile av flyveblad som ble delt ut på Konnerud.

DU SOM ER KONNERUDGUTT OG LESER DETTE
VIL DU STÅ SOM TILSKUER OGN SE PÅ AT VI TAPER
TERRENGKONKURANSEN MOT SKOGER IDRETTSLAG.
KANSKJE NETTOPP DU KAN SKAFFE OSS SEIREN.
MØT RAM TIL TRENING.
VI TRENER KL.....

Senere var det årlige konkurranser både i friidrett og terrengløp og vi leser om skiftende seirer. I disse konkurransen ble hele laget mobilisert og man hentet inn langrennsløpere og senere o-løpere til løpskonkurransene.

Martin Stokken i NM i terrengløp

Konnerud IL ble bl.a. tildelt NM i terrengløp i 1940 men krigen satte en stopper for dette arrangementet, som først ble arrangert når krigen var over i 1946.

SIF-hytta var basen for arrangementet og ifølge presseomtalen ble arrangementet en stor suksess. Dette NM ble et gjennombrudd for en stor norsk idrettsmann Martin Stokken som preget norsk idrett både sommer og vinter i mange år.

Trim på saniteten

Av: Per Runar Thoresen

Trim for eldre er jo populært og det trimmes i mange foreninger og i mange fasonger.

Det er vel ikke snakk om kråkestup eller hopping på "tjukkasen" men uansett alder er det viktig og holde kroppen i aktivitet. Konnerud Sanitetsforening driver med slik trim og har drevet med dette i mange år.

Her er et bilde fra 1970-tallet i Konnerud Sanitetsforenings lokaler i Malmveien. Redaksjonen kjenner ikke alle på bildet men noen drar vi kjensel på og den samlede leserskare kunne sikkert bidra med full pott. Bl.a. kjenner vi Bertha Thoresen, Synnøve Bøen, Sigrid Pedersen, Agnes Svendsen, Fru "postmann" Tveten, Fru Lunde, Pauline Amundsen

Medlem i historielaget?

GRATIS MEDLEMSAVIS!

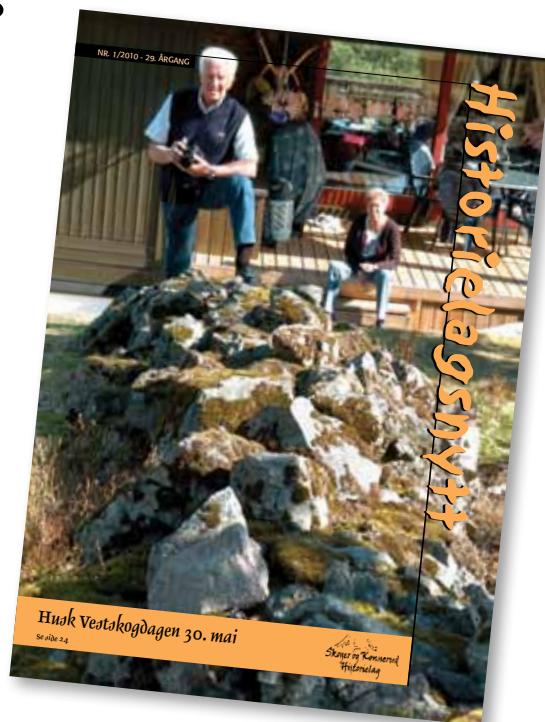
Ønsker du å bli medlem og få dette fine bladet “gratis” i din postkasse?

Bli medlem i Historielaget for kr 175,- pr år.
Familiemedlem kr 250,-.

Send penger med angivelse av avsender til
Konto: 2310.21.21554
Skoger og Konnerud Historielag
Postboks 9112, 3006 Drammen

Du kan også sende e-mail eller ringe til:

Per Runar Thoresen:
e-mail: p-thores@online.no
tlf. 908 81 824

Knalltilbud! Vår lokale bokpakke!

Menighetsrådet og Historielaget har som kjent gått sammen om ”Prosjekt Kirkeboka”.

Nå har vi laget et pakketilbud som du knapt kan si nei til. Hele Konneruds historie i ei bokpakke for 300 kroner. Da får du foruten boka Konnerud kirker 150 år også Konnerudverkets historie samt Vandring langs et vassdrag – tre bøker som favner historia i vår bydel. Totalt 458 sider med en mengde fotos.

En gave til familie og venner

Det er også mulighet til å kjøpe bøkene enkeltvis for respektive 150 kr - 150 kr. og 100 kroner. Stikk innom Konnerud kirke. Åpningstiden er 09.00 -15.00. Bokpakka kan også kjøpes under arrangementer i Konnerud nye kirke. Du kan også ringe kirken og bestille bokpakka hos diakon Jan Olav Walding 32 88 91 54/32211200 (til kl 15, torsdager kl.17). Si i fra så signerer vi også bøkene. Bruk gjerne telefonen, og vi stikker hjem til deg på Konnerud!

Hele overskuddet skal gå til ungdomsarbeidet på Konnerud!

Menighetsrådet på Konnerud og Historielaget

Alle tre
bøkene
kun kr 300,-

Vestskogdagen 30. mai 2010

Ingen erotikk takk Rødstrømper og myke menn

Vi befinner oss i 1975. Kvinnefrigjøringen, som startet i begynnelsen av syttiårene, har nå virkelig fått vind i seilene. Det dannes grupper over hele landet som kjemper for likestilling. "Vårt" nabolag er intet unntak.

Når vi kommer inn i handlingen har kvinneforeningen allerede vært i virksomhet en stund og entusiasmen er stor. For å legge tyngde bak sine krav om likestilling, like-lønn, fri abort, fødselspermisjon og barnehager, har de gått til "boikott" av sine egne menn. Naturlig nok har dette ført til en del frustrasjon blant karene. Noen har forsøkt å bli "myke menn" i håp om at "boikotten" skal oppheves. Denne strategien har foreløpig ikke ført frem. Eva, som er leder for kvinnegruppen, mener at de ikke skal gi etter før kampen er vunnet.

Rolleliste

Eva	Leder av kvinneforeningen
Carl	Hennes mann
Gunnar	Carl's barndomsvenn
Ulf	Eva og Carls nabo
Tove	Medlem av kvinneforeningen
Lise	Medlem av kvinneforeningen
Anne	Medlem av kvinneforeningen
Mia	Medlem av kvinneforeningen
Trine	Medlem av kvinneforeningen
Willy	Elektriker
Odd	Frustrert ektemann
Erik	Frustrert ektemann
Frank	Frustrert ektemann

Mona Jensen
Jan Sundby Ekeberg
Helge Stenseth
Kai-Roger Olsen
Liz Lie
Laila Klem Tveten
Jorunn Albjerk
Mette Lokshall
Karin Johansen
Magne Mofossbakke
Svein Ove Sandholt
Jan Lokshall
Rune Jansen

Tilfeldigvis dukker en barndomsvenn av hennes mann opp. Han vil gjerne hjelpe sin gamle venn, men missforståelser og

forviklinger fører til mer vidtrekkende konsekvenser enn han hadde tenkt seg.

Program Vestskogdagen

- Kl. 09.00 Grinda i Andorsrud åpnes
Kl. 09.30 Drammen og Oplands Turistforening (DOT) arrangerer tur dersom snøforholdene tillater det.
Samkjøring fra Grinda til Lauvskolltjern hvor turen starter.
Kl. 10.30 «Vandring» fra bautaen/lauvskolltjern til Vestskogjegernes celle 2. (Føre og værforbehold.)
Kl. 12.00 Samling ved Vestskogjegernes Minnebauta (Kaffe og saft serveres)
Kl. 12.15 Velkomst v/ HV-kaptein Andreas Devlin
Tale og blomsternedleggelse ved tidligere HV-avsnittssjef major Arild Martinsen.
HV demonstrerer utstyr
Kl. 13.30 Rønnehue
Skuespillet "Ingen erotikk takk" skrevet av Kai-Roger Olsen fremføres av "det Dramatiske Selskab" i Skoger og Konnerud Historielag.
Ta med campingstol/sitteuderlag
Salgsbod med vafler. Kaffe, min.vann etc.
Entre kr 150. Barn gratis.
Gratis parkering i nærområdet ved bautaen og i nærheten av Rønnehue.

OBS: KL 1700 stenges Andorsrudgrinda. All utpassering må skje før 1700

Fra en tidligere Rønnehuedag. Foto: Tone Sverreson Ørmen.

Med hilsen
Drammens og Oplands Turistforening, Heimevernet og
Skoger og Konnerud Historielag.